

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440.610.33.2013/27
Konu : Yazılı Soru Önergesi

22.03.13* 3087

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/01/2013 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-103764 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve asgari ücret ve emekli maaşlarına ilişkin soruları ihtiva eden Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/15610 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

Bilindiği üzere, kamu çalışanları ve emeklilerin mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar, Devletin mali imkânları, memleketin ekonomik gelişmesi, milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ve yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmış olup memur emeklilerinin aylıkları da bu görüşmelerin sonucundan doğrudan etkilenmektedir.

Bu çerçevede, 2002 Aralık - 2013 Ocak döneminde çalışanların mali ve sosyal haklarında önemli ölçüde artış sağlanmıştır. Söz konusu dönemde aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı %363,9 oranında artırılırken, aynı dönemde TÜFE'deki artış ise % 146,3 oranında gerçekleşmiş, çalışanların maaşlarındaki artış enflasyonun oldukça üzerinde belirlenmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun "Asgari ücret" başlıklı 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında, "İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç iki yılda bir belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından en geç iki yılda bir belirlenen asgari ücret miktarları ile 2002-2013 yılları arasında yapılan artışlar aşağıda gösterilmiştir:

Yürürlük Tarihleri	Asgari Ücret Aylık	Artış Oranı %	2002-2012 Dönemi TÜFE Artış Oranı (%) (*)
01.07.2002-31.12.2002	250.875.000	307,18	142,37
01.01.2003-31.12.2003	306.000.000		
01.01.2004-30.06.2004	423.000.000		
01.07.2004-31.12.2004	444.150.000		
01.01.2005-31.12.2005	488,70		
01.01.2006-31.12.2006	531,00		
01.01.2007-30.06.2007	562,50		

01.07.2007-31.12.2007	585,00	307,18	142,37
01.01.2008-30.06.2008	608,40		
01.07.2008-31.12.2008	638,70		
01.01.2009-30.06.2009	666,00		
01.07.2009-31.12.2009	693,00		
01.01.2010-30.06.2010	729,00		
01.07.2010-31.12.2010	760,50		
01.01.2011-30.06.2011	796,50		
01.07.2011-31.12.2011	837,00		
01.01.2012-30.06.2012	886,50		
01.07.2012-31.12.2012	940,50		
01.01.2013-30.06.2013	978,60		
01.07.2013-31.12.2013	1.021,50		

(*) 01.01.2003-31.12.2012 dönemindeki yıllık kümülatif enflasyon oranı esas alınmıştır.

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden görüleceği üzere, 2002-2013 döneminde asgari ücretlerde %307,18 oranında artış sağlanmış, TÜFE’de ise %142,37 oranında artış olmuştur. Dolayısıyla, 2002-2012 yılları arasında asgari ücret miktarında enflasyona göre daha fazla artış yapılmış ve asgari ücret karşılığında çalışanların durumlarının iyileştirilmesine çalışılmıştır.

Sosyal güvenlik sisteminin aylık, yardım, ikramiye gibi ödemelerden oluşan giderleri, prim, kesenek, karşılık adı altında toplanan gelirler ile karşılanmaktadır. Tutarlı, sürdürülebilir, uluslararası standartlarda, adalet ve eşitlik ilkelerine uygun, mali dengesini sağlamış bir sosyal güvenlik sisteminin varlığı ise, sosyal güvenlik sisteminin giderlerini kendi gelirleriyle karşılayabilecek duruma getirilmesi halinde mümkün olabilecektir.

Bu çerçevede, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında, “*Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir.*” hükmüne yer verilmiştir.

5510 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasında ise, daha önceki sosyal güvenlik kanunları olan 506 sayılı Kanun, 1479 sayılı Kanun, 2925 sayılı Kanun ve 2926 sayılı Kanun çerçevesinde bağlanmış olan aylıkların da aynı usule göre artırılabileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Geçici 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca, 5434 sayılı Kanun kapsamında bağlanmış olan emekli aylıklarının müteakip yıllardaki artışı ise, Devlet memurlarının aylıklarına esas alınan maaş katsayılarında meydana gelen artışlara paralel olarak belirlenmektedir.

Diğer taraftan, 6283 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, hem 506 sayılı Kanun kapsamında 2000 yılı öncesinde emekli olanların aylıkları için, hem de 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun mülga Geçici 17 nci maddesi uyarınca 01.04.2002-30.06.2002 dönemi için hazırlanan gelir basamakları esas alınarak aylık bağlanmış olan hak sahipleri için intibak yapılarak aylıklarının yükseltilmesine imkân sağlanmıştır.

Buna göre Aralık 2002-Ocak 2013 döneminde sosyal güvenlik kurumları itibariyle alt sınır aylıklarında gerçekleştirilen artışlar aşağıda gösterilmiştir:

Emekli Aylıklarındaki Artışlar

Gruplar		Emekli Aylıkları		Aralık – 2002 /Ocak - 2013 Dönemi Artış Oranı (%)	2002- 2012 Dönemi TÜFE Artış Oranı (%) (**)
		Aralık / 2002	Ocak / 2013 (*)		
En Düşük Emekli Aylığı	Memur Emekli Aylığı	376,50	1117,88	196,91	142,37
	SSK Emekli Aylığı	257,10	922,52	258,82	
	Tarım Bağ- Kur Emekli Aylığı	65,80	558,09	748,16	
	Esnaf Bağ- Kur Emekli Aylığı	148,70	747,78	402,88	

(*) Ek ödeme dâhildir.

(**) 01.01.2003-31.12.2012 dönemindeki yıllık kümülatif enflasyon oranı esas alınmıştır.

Yukarıda yer alan tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere, Aralık 2002-Ocak 2013 döneminde emekli aylıklarında enflasyonun üzerinde artış yapılmış ve emeklilerin milli gelir artışlarından yararlanabilmesine ve yaşam düzeylerinin yükseltilmesine çalışılmıştır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı